

بررسی رابطه بین افکار غیرمنطقی، هوش هیجانی و عزت نفس با اضطراب دانشجویان پرستاری دانشگاه آزاد غرب مازندران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۷/۲۰ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۲۰

خلاصه

مقدمه: با توجه به اهمیت تاثیر اضطراب و اختلالات اضطرابی در موفقیت تحصیلی دانشجویان و همچنین در نحوه برخورد آنان با مشکلات، این تحقیق با هدف شناسایی عوامل موثر در اضطراب به بررسی رابطه این متغیر ملاک با متغیرهای پیش بین باورهای غیرمنطقی، عزت نفس و هوش هیجانی پرداخته است.

روش کار: در این تحقیق که از روش توصیفی-همبستگی استفاده شده و بدین منظور از جامعه آماری دانشجویان پرستاری شاغل به تحصیل در دانشگاه‌های آزاد غرب مازندران (چالوس و تنکابن) که در نیمسال دوم تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ به تحصیل اشتغال داشته‌اند، ۱۷۵ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و به آزمون‌های باورهای غیرمنطقی جونز (۱۹۶۸)، عزت نفس روزنبرگ (۱۹۶۵)، هوش هیجانی شات و همکاران (۱۹۹۸) و پرسشنامه اضطراب هاسپیتال (۱۹۸۳) پاسخ دادند. برای تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق از آمار استنباطی پارامتریک ضریب همبستگی پیرسون برای تایید یا رد فرضیه‌های تحقیق استفاده شده است.

نتایج: نتایج نشان دهنده ارتباط مثبت و معنادار بین باورهای غیرمنطقی و اضطراب ($P < 0/001$) و ارتباط منفی و معنادار بین عزت نفس و اضطراب است ($P < 0/001$). نتایج معناداری که نشان دهنده ارتباط بین هوش هیجانی و اضطراب باشد، یافت نشد.

نتیجه‌گیری: آموزش دانشجویان پرستاری در زمینه باورهای غیرمنطقی و افزایش عزت نفس آنان با آموزش مهارت‌های زندگی و مهارت‌های عملی کاربردی مربوط به رشته‌شان، سبب کاهش سطح اضطراب آنها در زندگی روزمره و متعاقباً در سطح بیمارستان خواهد شد.

کلمات کلیدی: دانشجویان پرستاری، اضطراب، عزت نفس، هوش هیجانی، افکار غیرمنطقی
پی نوشت: این مطالعه فاقد تضاد منافع می‌باشد.

زینب زالی^۱

خدیجه حاتمی پور^{۲*}

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن ایران.

^۲ دانشیار، گروه پرستاری، دانشکده علوم پزشکی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.
(نویسنده مسئول)

Email: kh_hatamipour@yahoo.com

مقدمه

همه انسان‌ها خواه ناخواه در طول زندگی‌شان اضطراب^۱ را تجربه کرده‌اند. اضطراب هم می‌تواند به عنوان یک موتور پیش‌راننده عمل کند و فرد را به سوی اهداف و آمالش سوق دهد، و هم می‌تواند به عنوان یک بازدارنده با فراگیر شدن فرد را به کلی از تلاش کردن منصرف کند، که این در صورتی امکان پذیر است که اضطراب حالتی افراطی کنترل ناپذیر پیدا کند. آن زمان فرد به هر ریسمانی چنگ می‌اندازد تا بتواند اضطرابش را کنترل کند. کسانی که سالهاست نگران هستند از مشکلات جسمی در عذابند. روابط صمیمی‌شان تحت تاثیر قرار می‌گیرد و ممکن است نگرانی آنها را به جر و بحث، تحریک پذیری و کناره گیری بکشد و همچنین نگرانی و اضطراب می‌تواند به مشکلات روانی دیگری مثل افسردگی دامن بزند (۱-۴).

عوامل متعددی می‌توانند در اضطراب تاثیرگذار باشند. عواملی که گاه ریشه شناختی و گاه حتی ریشه فیزیولوژیک مثل اختلال در کارکردهای غدد و سیستم عصبی، دارند. عوامل شناختی که می‌تواند اضطراب را تحت تاثیر قرار دهد هم می‌تواند متعدد و متنوع باشد. عواملی که می‌تواند شامل باورهای غیرمنطقی، هوش هیجانی، عزت نفس، خطاهای شناختی، نقص در سطوح توجه و موارد از این قبیل باشد (۵). باورهای غیرمنطقی به گفته آلبرت ایس^۲، از دلایل اصلی بروز اختلالات اضطرابی و افسردگی هستند. هوش هیجانی پایین می‌تواند منجر به عدم استفاده فرد از مهارت های مقابله‌ای در برابر عوامل استرس‌زای محیطی شود. عزت نفس پایین به دلیل عدم قدرت و باور فرد به خود و خویشتنش می‌تواند منجر به دست کم گرفتن مهارت‌های خود در مقابله با عوامل استرس‌زای محیطی شود (۶-۷).

شیوع اضطراب در دانشجویان، به خصوص دانشجویان پیراپزشکی امری نگران کننده است. بعضی پژوهش‌ها شیوع اضطراب در دانشجویان پیراپزشکی تا ۶۱ درصد هم گزارش کرده‌اند (۸). از آنجایی که این دانشجویان بعدها از سکان‌داران سلامت جامعه خواهند بود، توجه به این جامعه را بیش از پیش حائز اهمیت می‌کند. این وظیفه روانشناسان است که با شناسایی

عوامل موثر در اضطراب این دانشجویان و در نهایت استفاده از مداخلات به موقع با پیشگیری از بروز اختلالات اضطرابی که می‌تواند موجب به خطر افتادن سلامت روانی این دانشجویان و همچنین کادر درمان احتمالی آینده کشور شود، سلامت جامعه را تامین نمایند (۹). به همین منظور این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین افکار غیرمنطقی، هوش هیجانی، عزت نفس و اضطراب انجام شده است.

روش پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر نوع مطالعه و جمع‌آوری داده‌ها، توصیفی-همبستگی می‌باشد و به روش مطالعه میدانی اجرا شده است. در این تحقیق رابطه متغیرهای پیش‌بین (انواع افکار ناکارآمد، هوش هیجانی و عزت نفس) با متغیر ملاک (اضطراب) بررسی شده است.

جامعه آماری تحقیق شامل کلیه دانشجویان رشته کارشناسی پرستاری دانشگاه آزاد غرب مازندران، واحدهای چالوس و تنکابن بوده (۳۱۰ نفر) که در ترم دوم سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ به تحصیل اشتغال دارند. حجم نمونه تحقیق بر اساس جدول مورگان، شامل ۱۷۵ نفر (برای جامعه ۳۲۰ نفره در جدول مورگان، شامل ۸۵ نفر از واحد چالوس و ۹۰ نفر از واحد تنکابن) از دانشجویان مذکور است که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شده‌اند. برای جمع‌آوری داده‌های مورد نظر از ابزارهای زیر استفاده خواهد شد:

پرسشنامه باورهای غیرمنطقی جونز (۱۹۶۸): این آزمون برای اندازه‌گیری وسنجش عقاید غیرمنطقی ساخته شده است. IBT در سال ۱۹۶۸ توسط جونز تهیه گردید. IBT، از ده قسمت و صد سوال ساخته شده و هر قسمت مربوط به یکی از باورهای غیرمنطقی می‌باشد. هر قسمت یکی از باورهای غیرمنطقی که بنظر آلبرت ایس عامل اختلالات عاطفی و هیجانی هستند، را اندازه‌گیری می‌کند.

مقیاس هوش هیجانی شات و همکاران (۱۹۹۸): این پرسشنامه توسط شات و همکاران در سال ۱۹۹۸ و براساس الگوی

2. Ellis

1. Anxiety

باورهای غیرمنطقی	۰/۰۸۳	۱۷۵	۰/۰۰۵
عزت نفس	۰/۰۸۵	۱۷۵	۰/۰۰۵
هوش هیجانی	۰/۰۷۳	۱۷۵	۰/۰۲۳
اضطراب	۰/۱۰۳	۱۷۵	۰/۰۰۰

جدول ۲: بررسی وضعیت چولگی و کشیدگی داده ها

متغیر	تعداد	چولگی		کشیدگی	
		آماره	انحراف	آماره	انحراف
باورهای	۱۷۵	۰/۴۲۵	۰/۱۸۴	-۰/۲۱۷	۰/۳۶۵
غیرمنطقی	۱۷۵	-۰/۳۸۵	۰/۱۸۴	-۰/۳۳۴	۰/۳۶۵
عزت نفس	۱۷۵	۰/۱۹۰	۰/۱۸۴	-۰/۶۱۵	۰/۳۶۵
هوش هیجانی	۱۷۵	۰/۲۳۹	۰/۱۸۴	-۰/۰۹۵	۰/۳۶۵

همانطور که در جدول فوق مشاهده می شود مقدار چولگی محاسبه شده برای متغیرهای تحقیق در بازه (+۱ و -۱) قرار دارد. به عبارتی متغیرهای تحقیق از لحاظ کجی متغیرها، نرمال می باشد و توزیع آنها متقارن است. مقدار کشیدگی متغیرها نیز مطابق آنچه در جدول فوق مشاهده می شود در بازه (+۱ و -۱) قرار دارند و معرف این نکته است که توزیع متغیرها هم از کشیدگی نرمال برخوردار است.

اولیه هوش هیجانی مایر و سالووی (۱۹۹۰) ساخته شد. این پرسشنامه شامل ۳۳ جمله توصیفی مانند "هنگامی که من دارای خلق مثبت (مانند شادی) هستم، حل مشکلات برای من آسانتر است" می باشد.

پرسشنامه عزت نفس روزنبرگ (۱۹۶۵): این مقیاس، عزت نفس کلی و ارزش شخصی را اندازه می گیرد. این مقیاس شامل ۱۰ عبارت کلی است که میزان رضایت از زندگی و داشتن احساس خوب در مورد خود را می سنجد.

پرسشنامه اضطراب هاسپیتال: این پرسشنامه توسط زیگمون و اسنایت (۱۹۸۳) طراحی شده است. این سیاهه گزینشی چهار ماده ای برای سنجش تغییرات خلقی، به ویژه حالات اضطراب و افسردگی طراحی شده است. در این مقیاس هفت پرسش در ارتباط با نشانه های اضطراب (پرسش های ۱، ۴، ۵، ۸، ۹، ۱۲، و ۱۳) و هفت پرسش در ارتباط با نشانه های افسردگی (پرسش های ۳، ۴، ۶، ۷، ۱۰، ۱۱ و ۱۴) وجود دارد.

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات در بخش استنباطی، ابتدا مفروضه های اجرای روش پارامتریک داده ها (کالموگراف - اسمیرنوف، چولگی و کشیدگی، دورین واتسون و F) بررسی، آنگاه از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون همزمان استفاده شده است. کلیه عملیات مذکور با استفاده از نرم افزار SPSS²³ انجام شده است.

نتایج

همانطور که در جدول زیر می توان مشاهده کرد کلیه مقادیر محاسبه شده آزمون کالموگراف-اسمیرنوف در سطح اطمینان (sig) بالاتر از (۰/۰۵) قرار دارند، از این رو رد فرضیه مربوط به نرمال بودن داده ها وجود ندارد و توزیع داده های کلیه متغیرهای تحقیق، نرمال می باشد.

جدول ۱: محاسبه کالموگراف - اسمیرنوف برای بررسی مفروضه های نرمال بودن داده ها

متغیر	Kolmogorov-Smirnov	df	Sig
-------	--------------------	----	-----

جدول ۲. محاسبه ضریب همبستگی باورهای غیرمنطقی و اضطراب

دانشجویان پرستاری

متغیر	تعداد	میانگین	همبستگی محاسبه شده	Df	Sig
باورهای غیرمنطقی اضطراب	۱۷۵	۴۱۴/۹۶	۰/۲۵۳	۱۷۵	۰/۰۰۱
		۸/۸۶			

همانطور که در جدول فوق مشاهده می‌شود ضریب همبستگی محاسبه شده برای بررسی رابطه باورهای غیرمنطقی و اضطراب ($r=0/253$) بزرگتر از اندازه مین جدول در سطح $0/001$ است از اینرو با ۹۹ درصد اطمینان می‌توان گفت که رابطه مثبت معنادار بین باورهای غیرمنطقی و اضطراب وجود دارد به گونه‌ای که با افزایش باورهای غیرمنطقی، اضطراب افزایش می‌یابد.

فرضیه (۲) - بین هوش هیجانی و اضطراب دانشجویان پرستاری رابطه وجود دارد.

جدول ۳. محاسبه ضریب همبستگی هوش هیجانی و اضطراب دانشجویان پرستاری

متغیر	تعداد	میانگین	همبستگی محاسبه شده	Df	Sig
هوش هیجانی اضطراب	۱۷۵	۱۱۶/۳۳	-۰/۱۳۱	۱۷۵	۰/۰۸۵
		۸/۸۶			

نمی‌توان گفت که رابطه منفی معنادار بین هوش هیجانی و اضطراب وجود دارد.

همانطور که در جدول فوق مشاهده می‌شود ضریب همبستگی محاسبه شده برای بررسی رابطه هوش هیجانی و اضطراب ($r=-0/131$) کوچکتر از اندازه مین جدول در سطح $0/05$ است از اینرو

فرضیه (۳) - بین عزت نفس و اضطراب دانشجویان پرستاری ارتباط وجود دارد.

جدول ۳. محاسبه ضریب همبستگی هوش هیجانی و اضطراب دانشجویان پرستاری

متغیر	تعداد	میانگین	همبستگی محاسبه شده	Df	Sig
عزت نفس اضطراب	۱۷۵	۳۵/۲۱	-۰/۴۸۷	۱۷۵	۰/۰۰۱
		۸/۸۶			

همانطور که در جدول فوق مشاهده می‌شود ضریب همبستگی محاسبه شده برای بررسی رابطه عزت نفس و اضطراب ($r=-0/487$) بزرگتر از اندازه مین جدول در سطح $0/001$ است از اینرو با

۹۹ درصد اطمینان می‌توان گفت که رابطه منفی معناداری بین عزت نفس و اضطراب وجود دارد به گونه‌ای که با افزایش عزت نفس، اضطراب کاهش می‌یابد.

فرضیه (۴) - متغیرهای افکار غیرمنطقی، هوش هیجانی و عزت نفس در تبیین تغییرات اضطراب دانشجویان پرستاری نقش دارند.

جدول ۴. خلاصه برازش مدل رگرسیون همزمان

R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
۰/۴۹۷	۰/۰۶۴۲۴۷	۰/۲۳۴	۳/۷۱۹

جدول ۵. تحلیل واریانس منابع تغییرات

مدل	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig
پراکندگی	۷۷۷/۸۸۶	۳	۲۵۹/۲۹۵	۱۸/۷۴۴	۰/۰۰۰
باقیمانده‌ها (خطا)	۲۳۶۵/۵۴۲	۱۷۱	۱۳/۸۳۴		
پراکندگی کل	۳۱۴۳/۴۲۹	۱۷۴			

جدول ۶. ضرایب تحلیل واریانس همزمان

مدل	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده		Sig	t
	B	خطای استاندارد	بتا			
ثابت	۱۱/۲۸۶	۶/۶۷۱			۰/۰۹۲	۱/۶۹۲
باورهای غیرمنطقی	۰/۰۱۰	۰/۰۱۷	۰/۰۵۰		۰/۵۶۱	۰/۵۸۲
هوش هیجانی	۰/۰۲۲	۰/۰۲۶	۰/۰۷۶		۰/۳۹۶	۰/۸۵۱
عزت نفس	-۰/۲۵۷	۰/۰۴۷	-۰/۵۰۳		۰/۰۰۰	-۵/۵۲۱

همانطور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود ضریب همبستگی (۰/۴۹۷) و ضریب تعیین (R= ۰/۲۴۷) و نیز ضریب تعیین اصلاح شده (Adjusted R Square = ۰/۲۳۴) محاسبه شده معرف مناسب بودن برازش مدل رگرسیون و معرف سهم تقریباً ۲۵ درصدی مدل در بیان پراکندگی متغیر ملاک تحقیق می‌باشد.

با توجه به نتایج بزرگ بودن مقدار F (F= ۱۸/۷۴۴) تحلیل واریانس رگرسیون و مقدار Sig=۰/۰۰۰ می‌توان نتیجه گرفت که مدل رگرسیون مناسب بوده و تغییرات متغیر ملاک در مدل رگرسیون دیده شده است و سهم مدل رگرسیون در تغییرات کلی به نسبت سهم خطای باقیمانده بسیار بیشتر است.

همانطور که در جدول ۵ بالا مشاهده می‌شود بررسی رگرسیون همزمان نشان می‌دهد که مدل عزت نفس با افزایش قابل توجهی در

ضریب رگرسیون همراه است و مدل بیشترین پیش‌بینی کنندگی خود را از عزت نفس به دست آورده و بعد از آن سهم سایر متغیرها معنادار نمی‌باشد. ضریب تعیین با عزت نفس -۰/۲۵۷ است که نشان دهنده پیش‌بینی معکوس عزت نفس می‌باشد، یعنی با بالا رفتن عزت نفس اضطراب کاهش می‌یابد و برعکس.

بحث

اضطراب در دانشجویان، به خصوص در دانشجویان رشته‌های پزشکی و پیراپزشکی یک نگرانی بزرگ در سطح جهانی است. با توجه به اهمیت تاثیر اضطراب و اختلالات اضطرابی در موفقیت تحصیلی دانشجویان و همچنین در نحوه برخورد آنان با مشکلات، این تحقیق با هدف شناسایی عوامل موثر در اضطراب به بررسی

رابطه این متغیر ملاک با متغیرهای پیش‌بین باورهای غیرمنطقی، عزت نفس و هوش هیجانی پرداخته است

فرضیه (۱)- بین باورهای غیرمنطقی و اضطراب دانشجویان پرستاری رابطه وجود دارد.

یافته‌های استنباطی در زمینه این فرضیه نشان داده‌است که ضریب همبستگی هوش هیجانی و اضطراب ($r = -0.131$) کوچکتر از 0.05 است از اینرو نمی‌توان گفت که رابطه منفی معنادار بین هوش هیجانی و اضطراب وجود دارد.

این یافته‌ها با یافته‌های افکاری (۱۴۰۰)، جان و همکاران (۲۰۲۰)، مرتضوی (۱۳۹۴)، فرناندز بروکال و همکاران (۲۰۰۶) همخوانی ندارد (۱۲-۱۵)، اما این موضوع با یافته‌های شی، لو و دو (۲۰۲۲) همخوانی دارد (۱۶). افکاری (۱۴۰۰) در تحقیقی نشان داد که رابطه منفی معناداری بین هوش هیجانی و اضطراب وجود دارد (۱۲) و در تحقیقی مشابه جان و همکاران (۲۰۲۰) نشان دادند که رابطه منفی معناداری بین هوش هیجانی و اضطراب وجود دارد (۱۳)، همچنین مرتضوی (۱۳۹۴) و فرناندز- بروکال و همکاران (۲۰۰۶) به نتایج مشابهی دست یافته‌اند (۱۴-۱۵). شی، لو و دو (۲۰۲۲) در پژوهش خود که در بین ۱۵۰۰ دانشجوی پزشکی در سه دانشگاه چین انجام داده‌اند به این نتیجه رسیدند که پیش‌بینی اضطراب توسط هوش هیجانی در صورتی امکان‌پذیر است که سطح تنیدگی بالا باشد و در سطوح تنیدگی پایین، امکان این پیش‌بینی وجود ندارد (۱۶).

در تبیین این فرضیه و نتیجه حاصل از داده‌های آماری می‌توان دلیل عدم این رابطه را پایین بودن سطح اضطراب دانشجویان معرفی کرد. همانگونه که شی، لو و دو (۲۰۲۲) در پژوهش خود که در بین ۱۵۰۰ دانشجوی پزشکی در سه دانشگاه چین انجام داده‌اند به این نتیجه رسیدند که پیش‌بینی اضطراب توسط هوش هیجانی در صورتی امکان‌پذیر است که سطح تنیدگی بالا باشد و در سطوح تنیدگی پایین، امکان این پیش‌بینی وجود ندارد. پس باید تحقیقات بیشتری در این زمینه انجام شود که نظر ایشان را در مورد پیش‌بینی سطوح اضطراب توسط هوش هیجانی انجام دهد. از طرفی ممکن است این نتایج به دلیل عدم دقت کافی آزمودنی‌ها انجام گرفته باشد، چرا که پرسشنامه به صورت آنلاین و تحت وب توسط آزمودنی‌ها تکمیل شده و آزمونگر کنترلی بر آزمودنی‌ها نداشته است (۱۶).

رابطه این متغیر ملاک با متغیرهای پیش‌بین باورهای غیرمنطقی، عزت نفس و هوش هیجانی پرداخته است

فرضیه (۱)- بین باورهای غیرمنطقی و اضطراب دانشجویان پرستاری رابطه وجود دارد.

یافته‌های استنباطی در زمینه این فرضیه نشان داده‌است که ضریب همبستگی باورهای غیرمنطقی و اضطراب ($r = 0.253$) در سطح 0.01 معنادار بوده، به گونه‌ای که می‌توان گفت با افزایش باورهای غیرمنطقی، اضطراب افزایش می‌یابد.

این یافته‌های با یافته‌های بالکیس و دورو (۲۰۱۸) و صمدی فر و نریمانی (۱۳۹۶) همخوانی دارد (۱۰-۱۱). به شکل مشابهی صمدی فر و نریمانی (۱۳۹۶) نشان داده بودند که باورهای غیرمنطقی پیش‌بینی کننده اضطراب مرگ سالمندان است (۱۱). بالکیس و دورو (۲۰۱۸) به بررسی نقش حمایتی افکار منطقی در رابطه بین افکار غیرمنطقی، سطح اساسی استرس، افسردگی و اضطراب پرداختند و تایید کردند که افکار غیرمنطقی، به خصوص کمالگرایی، تاییدطلبی و اجتناب از مسائل، پیش‌بینی کننده‌های بهتری برای حالات هیجانی منفی (استرس، افسردگی و اضطراب) هستند (۱۰).

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که باورهای غیرمنطقی، اهداف و خواسته‌هایی می‌باشند که به شکل اولویت‌ها و ترجیحات ضروری و الزامی، نمود پیدا می‌کنند و اگر برآورده نگردند، باعث آشفتگی فردی می‌شوند. باورهای غیرمنطقی از باورهایی که بر اجبار، الزام و وظیفه تاکید دارند که باعث می‌شوند فرد شخصیت مضطرب، غیر عادی و ناسالمی را کسب کند. به باور الیس وقتی حادثه فعال کننده‌ای برای فرد رخ می‌دهد، او بر اساس تمایلات ذاتی خود ممکن است دو برداشت متفاوت و متضاد از آن حادثه داشته باشد: یکی افکار و باورهای منطقی و عقلانی و دیگری افکار، باورها و برداشت‌های غیرعقلانی و غیرمنطقی. در حالی که فرد تابع و دستخوش افکار و باورهای غیرمنطقی و غیرعقلانی باشد، با پیامدهای غیرمنطقی مواجه خواهد شد و در این حالت او فردی است مضطرب و غیرعادی که شخصیت ناسالمی دارد.

فرضیه (۳) - بین عزت نفس و اضطراب دانشجویان پرستاری رابطه وجود دارد.

یافته‌های استنباطی در زمینه این فرضیه نشان داده‌است که ضریب همبستگی عزت نفس و اضطراب ($r = -0/487$) در سطح $0/01$ معنادار بوده و با ۹۹ درصد اطمینان می‌توان این رابطه را معنادار دانست، به گونه‌ای که می‌توان گفت با افزایش عزت نفس، اضطراب کاهش می‌یابد.

این یافته‌ها با یافته‌های عبدالحمیدی و همکاران (۱۳۹۴) و خیرخواه و همکاران (۱۳۹۲) همخوانی دارد (۱۷-۱۸). عبدالحمیدی و همکاران (۱۳۹۴) نشان داده بودند که عزت نفس به شکل منفی اضطراب امتحان دانش آموزان را پیش‌بینی می‌کند (۱۷). خیرخواه و همکاران (۱۳۹۲) نیز نشان دادند که بین عزت نفس و اضطراب رابطه معکوس و معناداری وجود دارد (۱۸).

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که از آنجایی که عزت نفس یک خودانگاره‌ای است که فرد از خود توصیف می‌کند، در مقابله با یک رویداد استرس‌زا و اضطراب آور نیز می‌تواند با توصیفی که از خود ارائه می‌دهد و نوعی از آگاهی که از توانایی‌های خود دارد با رویداد اضطراب‌آور و فعال‌کننده مقابله کند و با استفاده درست از توانایی‌هایش به حل مسئله پردازد. پس با توجه به مولفه‌هایی که بر (۱۹۸۹) معرفی کرده است، فرد با امنیتی که از خودش و دیگران دارد، با خودپذیری و توصیف دقیق و واقع‌بینانه‌ای که بر اساس نقش‌ها، اسنادها و ویژگی‌های جسمانی‌اش از خود ارائه می‌کند، با احساسی که از پذیرفته شدن و مورد اعتماد قرار گرفتن توسط دیگران دارد، با وقوف بر نیرومندی‌ها، توانمندی‌ها و پذیرش ضعف‌هایش و در نهایت با تعهد به هدف و انگیزه‌ای که از زندگی‌اش دارد و می‌داند که دارای شایستگی است می‌تواند راحت‌تر از مشکلات پیش روی خود عبور کند و در نتیجه اضطراب کمتری را متحمل خواهد شد.

فرضیه (۴) - باورهای غیرمنطقی، هوش هیجانی و عزت نفس، قادر به پیش‌بینی شدت اضطراب هستند.

یافته‌های تحقیق نشان داده‌اند که از بین متغیرهای تحقیق، عزت نفس به تنهایی قادر به پیش‌بینی اضطراب است در حالی که سهم دیگر متغیرها در پیش‌بینی اضطراب معنادار نیست. که از بین این دو متغیر سهم متغیر عزت نفس بسیار بیشتر از متغیر باورهای غیرمنطقی است. با توجه به مدل رگرسیون محاسبه شده، سهم تقریباً ۲۵ درصدی این دو متغیر به شکل همزمان در تعیین شدت اضطراب نشان دهنده اهمیت این دو متغیر، به خصوص عزت نفس است.

نتایج این تحقیق از یک طرف مغایر برخی از تحقیقات گذشته است که از هوش هیجانی به عنوان یک پیش‌بینی‌کننده قدرتمند اضطراب نام می‌بردند (۱۲-۱۳). اما با تحقیقاتی که عزت نفس را پیش‌بینی‌کننده اضطراب می‌دانند همخوانی دارد (۱۷-۲۱).

در تبیین یافته مربوط به وجود قدرت پیش‌بینی اضطراب از طریق عزت نفس می‌توان گفت که هرچه شخص از عزت نفس بیشتری برخوردار باشد، باوری که نسبت به توانایی‌های خودش در مقابله با مشکلات بوجود آمده و افراد مهم زندگی دارد بیشتر است و لذا با واقع‌بینی با مشکلات متناسب با توانایی‌های خود برخورد می‌کند و از اثرات اضطراب می‌کاهد (۲۲-۲۵). این توانایی برخورد با اضطراب به تدریج موجب افزایش آگاهی فرد نسبت به خود و مشکلاتش می‌شود و توانایی‌اش در برخورد با مشکلات را بالاتر برده و موجب افزایش عزت نفس می‌شود. این اتفاق به صورت چرخه‌وار تکرار شده و موجب قرارگرفتن اضطراب فرد در یک سطح متعادل و سالم می‌شود.

نتیجه گیری

نتایج پژوهش نشان داد که آموزش دانشجویان پرستاری در زمینه باورهای غیرمنطقی و افزایش عزت نفس آنان با آموزش مهارت‌های زندگی و مهارت‌های عملی کاربردی مربوط به رشته‌شان، سبب کاهش سطح اضطراب آنها در زندگی روزمره و متعاقباً در سطح بیمارستان خواهد شد.

تقدیر و تشکر

"این مقاله مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول در واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران می‌باشد." و دارای کد اخلاق به شناسه IR.IAU.TON.REC.1402.015 از کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن می‌باشد.

در پایان از تمامی شرکت‌کنندگان در این پژوهش کمال تشکر و قدردانی را داریم.
تعارض در منافع
نویسندگان اظهار می‌دارند هیچ گونه تعارض منافی در مورد این مقاله وجود ندارد.

Reference

1. Eskandari, Mohammad Reza (1401). The role of attachment styles, parent-child interaction and family cohesion in predicting the self-esteem of secondary school students. Master's thesis. Rasht Branch Azad University.
2. Zarei, Fatima (1401). The relationship between social-emotional competence, goal orientation and emotional intelligence with the resilience of sixth grade male students in Sangar city. Master's thesis. North strategy non-profit organization.
3. Castro-Sanchez, Manuel, Zurita-Ortega, Felix, Ubago-Jimenez, Jose Luis, Gonzalez-Valero, Gabriel, Garcia-Marmol, Eduardo, Chacon-Cuberos, Ramon (2019). Relationships between Anxiety, Emotional Intelligence, and Motivational Climate among Adolescent Football Players. *Journal of Sports*, 7(2), 34. doi:/10.3390/sports7020034 .
4. Jiang, Shaohai, Ngein, Annabel (2020). The Effect of Instagram Use, Social Comparison, and Self-Esteem on Social Anxiety: A Survey Study in Singapore. *Journal of Social Media + Society*. April-June, 1-10. doi: 10.1177/2056305120912488
5. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition, Text Revision. Washington, DC, American Psychiatric Association, 2022.
6. Kim, Y, Park, E, Jon, D, Jung, M. H, & Hong, N. (2017). Does Emotional Intelligence Fluctuate within Clinical Depressive Condition? *Psychiatry Investigation*. provided here courtesy of Korean Neuropsychiatric Association. 14(5): 532-538.
7. Lee, J. Y., Patel, M., Scior, K. (2023). Self-Esteem and its Relationship with Depression and Anxiety in Adults with Intellectual Disabilities: A Systematic Literature Review. *Journal of Intellectual Disabilities Research*, 17(6), 499-518.
8. Ramezani, Sajjad; Aramjo, Hamed; Hajipour, Reza; Ramezani, Abbas Ali and Naseri, Mohsen (2019). Studying the stress, anxiety and depression of students of paramedical faculty of Birjand University of Medical Sciences in 2015. *Efoq Journal of Medical Sciences Education Development*, Volume 11, Number 1, 5-14.
9. Obeid, Sahar, Lahoud, Nathalie, Haddad, Chadia, Sacre, Hala, Fares, Kassandra, Akel, Marwan, Salameh, Pascale, Hallit, Soheil (2020). Factors associated with anxiety among the Lebanese population: the role of alexithymia, self-esteem, alcohol use disorders, emotional intelligence and stress and burnout. *International Journal of Psychiatry in Clinical Practice*. doi:10.1080/13651501.2020.1723641
10. Balkis, Murat, Duru, Erdinc, (2018). The Protective Role of Rational Beliefs on the Relationship Between Irrational Beliefs, Emotional States of Stress, Depression and Anxiety. *Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy*. Online Published.
11. Samadifar, Hamidreza and Narimani, Mohammad (۲۰۱۶). Prediction of elderly death anxiety based on mindfulness and irrational beliefs. *Journal of Psychiatric Nursing*, Volume ۵, Number ۳, ۲۱-۲۵
12. Afkari, Farishte and Haji Hashemi, Mohammad, (۱۴۰۰). The relationship between emotional intelligence and generalized anxiety disorder, social skills and self-control. *Journal of Movement and Behavioral Sciences*, Volume ۴, ۱۶۱-۱۵۱.
13. Jan, Sajjad Ullah, Anwar, Mumtaz Ali, Warraich, Nosheen Fatima (2020). The Relationship Between Emotional Intelligence, Library Anxiety, and Academic Achievement among the University Students. *Journal of Librarianship and Information Science*, 52(1), 237-248.
14. Mortazavi, Shima. (2014). The role of emotional and spiritual intelligence in students' death anxiety. *Contemporary psychology*, period 10, special issue, 1458-1461.
15. Fernandez, Maria M., Brito, Ciro J., Miarka, Bianca, Diaz-de-Durano, Alfonso L. (2020). Anxiety and Emotional Intelligence: Comparisons Between Combat Sports, Gender and Levels Using the Trait Meta-Mood Scale and the Inventory of Situations and Anxiety Response. *Frontiers in Psychology*, Volume 11, Article 130.
16. Shi, Meng, Lu, XiaoShi, Du, TianJiao (2022). Associations of Trait Emotional Intelligence and Stress with Anxiety in Chinese Medical Students. *Plos One*, 17(9), e0273950. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0273950

17. Abdul Mohammadi, Karim; Ahmadi, Ezzatullah; Mohammadzadeh, Ali and Ghadiri Surmanabadi, Farhad (2014). Prediction of students' exam anxiety based on family performance and self-esteem. *Family and Research*, Volume 12, Number 29, 27-40.
18. Khairkhah, Masoume; Makari, Hoda; Nissani Samani, Leila and Hosseini, Agha Fatemeh, (2012). The relationship between anxiety and self-esteem in adolescent girls. *Iranian Journal of Nursing*, Volume 26, Number 83, 19-29.
19. Farhamand Shijani, Sonia (1401). The relationship between maladaptive schemas, dysfunctional thoughts and emotional intelligence with students' depression. Master's thesis, Northern Strategy Institute of Higher Education.
20. Chadha, Nanaki J., Turner, Martin J., Slater, Matthew J. (2019). Investigating Irrational Beliefs, Cognitive, Appraisals, Challenges and Threats, and Affective States in Golfers Approaching Competitive Situations. *Frontiers in Psychology*, Volume 10. doi:[10.3389/fpsyg.2019.02295](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02295)
21. Leung, Chantel J., Yiend, Jenny, Trotta, Antonella, Lee, Tatia M.C., (2022). The combined cognitive bias hypothesis in anxiety: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Anxiety Disorders*. 89, Article 102575.
22. Chan, Ho W. Q., Sun, Chui F. R., (2020). Irrational Beliefs, Depression, Anxiety, and Stress Among University Students in Hong Kong. *Journal of American College Health*. Online Published.
23. Morales-Rodriguez, Francisco M., Perez-Marmol, Jose M., (2019). The Role of Anxiety, Coping Strategies, and Emotional Intelligence on General Perceived Self Efficacy in University Students. *Frontiers in Psychology*. Volume 10. Article 1689.
24. Clark, David A., Beck, Aaron T., (2023). *the Anxiety and Worry Workbook: The Cognitive Behavioral Solution*. Second Edition. The Guilford Press. New York, NY.
25. Mouratidis, A., Vansteenkiste, M., Lens, W., & Auweele, Y.V. (2019). Beyond Positive and Affect: Achievement Goals and Discrete Emotions in the Elementary Physical Education classroom. *Psychology of Sport and Exercise*, 10 (3): 336-243.

Original Article

Correlation between Irrational Beliefs, Emotional Intelligence, Self-Esteem and Anxiety of Nursing Students of West Mazandaran's Azad University

Received: 12/10/2023 - Accepted: 09/02/2024

Zeinab Zali¹
Khadijeh Hatamipour^{2*}

¹ M.A. General Psychology ,
Department of Psychology,
Tonekabon Branch, Islamic Azad
University, Tonekabon, Iran.

² Associate Professor , Department of
Nursing , School of Medical Sciences,
Tonekabon Branch, Islamic Azad
University, Tonekabon, Iran.
(Corresponding Author)

Email: kh_hatamipour@yahoo.com

Abstract

Introduction

Anxiety in students, especially in medical and paramedical students, is a major concern worldwide. Considering the importance of the impact of anxiety and anxiety disorders on the academic success of students and also on how they deal with problems, this research aimed to identify the effective factors in anxiety and investigated the relationship between this criterion variable and predictor variables of irrational beliefs, self-esteem and emotional intelligence.

Material and Method

In this research, the descriptive-correlation method was used, and for this purpose, 175 of the nursing students studying in West Azad Universities of Mazandaran (Chalos and Tenkabon) who studied in the second semester of 1401-1402 academic year, using Available sampling method was selected and they responded to the tests of irrational beliefs of Jones (1968), Rosenberg's self-esteem (1965), emotional intelligence of Schott et al. (1998) and hospital anxiety questionnaire (1983). In order to analyze the research data, in addition to using Kalmograph-Smirnov to check the normality of the data, the skewness and kurtosis of the raw data were also examined, and then from parametric inferential statistics, Pearson's correlation coefficient and step-by-step (hierarchical) regression were used to confirm or Research hypotheses have been rejected.

Results

The results show a positive and significant relationship between irrational beliefs and anxiety ($P < 0.001$) and a negative and significant relationship between self-esteem and anxiety ($P < 0.001$), but significant results that show the relationship between emotional intelligence and anxiety not found.

Conclusion

Teaching nursing students in the field of irrational beliefs and increasing their self-esteem by teaching them life skills and practical practical skills related to their field will reduce their anxiety level in everyday life and subsequently at the hospital level.

Key words: Nursing Students, Anxiety, Irrational Beliefs, Self-Esteem, Emotional Intelligence.

Acknowledgement: There is no conflict of interest